

NAZIV PREDMETA	PLIN I PLINSKE INSTALACIJE					
Kod	DST013	Godina studija	2.			
Nositelj/i predmeta	dr.sc. Zlatko Jankoski, prof. v. š. u t. z.	Bodovna vrijednost (ECTS)	6			
Suradnici	Stjepan Marković, pred.	Način izvođenja nastave (broj sati u semestru)	P	S	V	T
			30	15	15	
Status predmeta	Izborni	Postotak primjene e-učenja	5			
OPIS PREDMETA						
Ciljevi predmeta	<ul style="list-style-type: none"> - proučavanje i razumijevanje temeljnih značajki plinskih goriva i tehnologija za njihovu proizvodnju, transport, skladištenje i uporabu, - proučavanje i razumijevanje temeljnih principa rada i značajki elemenata sustava za distribuciju, mjerenje i uporabu plinskih goriva, - rješavanje praktičnih primjera raznih plinskih sustava i instalacija, uz primjenu pripadajućih tehničkih normi i zakonske regulative. 					
Uvjeti za upis predmeta i ulazne kompetencije potrebne za predmet	Nema					
Očekivani ishodi učenja na razini predmeta (4-10 ishoda učenja)	<ol style="list-style-type: none"> 1. interpretirati temeljne karakteristike plinskih goriva, te pripadajućih instalacija i sustava uporabe plinskih goriva, 2. imenovati i opisati osnovne elemente plinovoda, plinskih instalacija, i plinskih trošila, 3. izvesti tehnički proračun plinskih instalacija i sustava, 4. koristiti tablice i dijagrame potrebne za dimenzioniranje plinskih instalacija i sustava, 5. dizajnirati i izvesti funkcionalnu shemu određene plinske instalacije i sustava sa sastavnim elementima, 6. dimenzionirati i odabrati osnovne elemente određene plinske instalacije i sustava. 					
Sadržaj predmeta detaljno razrađen prema satnici nastave	<p><i>Predavanja – 1. termin (2 sata)</i> Plinska goriva (prirodni plin, ukapljeni naftni plin, bioplin, gradski plin, deponijski plin). Definicije, podjela i svojstva plinova i plinskih goriva. Plinski zakoni. Važnije veličine plinskih goriva. Općenito o izgaranju plinskih goriva.</p> <p><i>Vježbe – 1. termin (2 sata)</i> Vrste stanja u plinskoj tehnici. Apsolutni tlak. Relativni tlak. Dinamički tlak.</p> <p><i>Predavanja – 2. termin (2 sata)</i> Prirodni plin. Istraživanje, proizvodnja, transport i skladištenje prirodnog plina. Plinovodi u zemljama svijeta, EU i RH.</p> <p><i>Vježbe – 2. termin (2 sata)</i> Jednadžba stanja za idealne i realne plinove. Promjena stanja idealnih plinova. Toplinski kapacitet. Primjeri.</p> <p><i>Predavanja – 3. termin (2 sata)</i> Prirodni plin. Općenito o plinovodima. Materijali za izradu plinovoda i plinskih instalacija. Polaganje plinovoda, plinskih priključaka i instalacija.</p> <p><i>Vježbe – 3. termin (2 sata)</i> Karakteristične veličine plinskih goriva. Relativna gustoća plina. Wobbeov indeks. Izračun promjene sapnice. Izračun priključnog tlaka. Primjeri.</p> <p><i>Predavanja – 4. termin (2 sata)</i> Prirodni plin. Dimenzioniranje plinovoda i plinskih instalacija. Ispitivanje i zaštita</p>					

plinovoda i plinskih instalacija.
Vježbe – 4. termin (2 sata)
Redukcija volumena plina. Primjeri.

Predavanja – 5. termin (2 sata)
Prirodni plin. Osnovna plinska oprema. Mjerno-regulacijska stanica. Plinomjeri. Kromatografi. Regulatori tlaka. Sigurnosni ventili. Zaporni elementi. Filtri, odvajači i skupljači kondenzata. Odorizatori. Plinski plamenici - podjele, karakteristike.
Vježbe – 5. termin (2 sata)
Definiranje teme seminarskog rada 1. Izgled projektnog zadatka. Upute za izradu seminarских radova

Predavanja – 6. termin (2 sata)
Prirodni plin. Plinska trošila. Podjela trošila - vrsta A, B i C. Postavljanje trošila. Sustavi za odvod dimnih plinova. Dijelovi i dimenzioniranje sustava za odvod dimnih plinova.
Vježbe – 6. termin (2 sata)
Primjer - dimenzioniranje plinske instalacije.

Predavanja – 7. termin (2 sata)
Prirodni plin. Primjena plina. Plinsko grijanje (peći, etažno grijanje, centralno grijanje, kotlovnice, ...). Priprema potrošne tople vode. Ostala primjena (kuhanje, hlađenje, kogeneracija, gorivni članci, ...).
Vježbe – 7. termin (2 sata)
Primjer - dimenzioniranje plinske instalacije.

Predavanja – 8. termin (2 sata)
Prirodni plin. Osnovne mjere zaštite i sigurnosti u distribuciji i uporabi prirodnog plina. Zaštita na radu. Vrste opasnosti. Zone opasnosti. Mjere zaštite i sigurnosti.
Vježbe – 8. termin (1 sat)
Primjer - dimenzioniranje plinske instalacije.
Seminar – 1. termin (1 sat)
Primjeri seminarских radova. Podjela projektnih zadataka za seminarски rad 1.

Predavanja – 9. termin (2 sata)
Ukapljeni naftni plin (UNP) - karakteristike. Proizvodnja UNP-a. Plinske instalacije. Pretakalište. Spremnici plina. Plinske stanice. Iparivači. Miješališta. Sigurnosna i regulacijska oprema. Cjevovodi. Primjena UNP-a. Osnovne mjere sigurnosti - Pravilnik.
Seminar – 2. termin (2 sata)
Seminarски rad 1. – Diskusija i praćenje izrade seminarskog rada. Obrada nove teme i prikaz proračuna za seminarски rad 2.

Predavanja – 10. termin (2 sata)
Bioplin. Osnovna svojstva. Proizvodnja bioplina. Primjena bioplina. Gradski plin. Osnovna svojstva. Proizvodnja gradskog plina. Primjena gradskog plina. Deponijski plin. Osnovna svojstva. Proizvodnja deponijskog plina. Gospodarenje otpadom. Primjena deponijskog plina. Tarifni sustav.
Seminar – 3. termin (2 sata)
Seminarски rad 1. – Diskusija i praćenje izrade seminarskog rada. Obrada nove teme i prikaz proračuna za seminarски rad 2.

Predavanja – 11. termin (2 sata)
Primjena plinskih goriva kao pogonskih goriva u sektoru transporta (prirodni plin, ukapljeni naftni plin, bioplin). Primjena UNP-a za benzinske motore. Potrebne preinake pogonskog sustava. Osnovni dijelovi plinske instalacije.
Seminar – 4. termin (2 sata)
Seminarски rad 1. – Diskusija i praćenje izrade seminarskog rada. Obrada nove teme i prikaz proračuna za seminarски rad 2.

	<p><i>Predavanja – 12. termin (2 sata)</i> Primjena UNP-a za dizelske motore. Potrebne preinake pogonskog sustava. Primjena prirodnog plina - karakteristike, preinaka pogonskog sustava. Primjena plina u pomorskom i zračnom transportu. Specijalna primjena.</p> <p><i>Seminar – 5. termin (2 sata)</i> Seminarski rad 1. – Diskusija i praćenje izrade seminarskog rada. Obrada nove teme i prikaz proračuna za seminarski rad 2.</p> <p><i>Predavanja – 13. termin (2 sata)</i> Plinsko gospodarstvo. Rezerve, proizvodnja i potrošnja plina. Uloga plina u opskrbi energijom. Plinske mreže. Plin u svijetu, Europi i Hrvatskoj. Plinsko gospodarstvo Hrvatske.</p> <p><i>Seminar – 6. termin (2 sata)</i> Seminarski rad 1. – Diskusija i praćenje izrade seminarskog rada. Obrada nove teme i prikaz proračuna za seminarski rad 2.</p> <p><i>Predavanja – 14. termin (2 sata)</i> Norme, zakoni i propisi u plinskoj tehnici. Njemačke, Europske i Hrvatske norme. Hrvatski zakoni i podzakonski propisi. Diskusija.</p> <p><i>Seminar – 7. termin (2 sata)</i> Primjeri seminarskih radova. Podjela projektnih zadataka za seminarski rad 2.</p> <p><i>Predavanja – 15. termin (2 sata)</i> Stručni izlet/posjet – tematski povezan s izvedbenim planom rada kolegija. ili Predavanje gosta predavača/stručnjaka iz gospodarstva.</p> <p><i>Seminar – 8. termin (2 sata)</i> Seminarski rad 1. – Diskusija i praćenje izrade seminarskog rada. Obrada nove teme i prikaz proračuna za seminarski rad 2.</p>																										
Vrste izvođenja nastave:	☒ predavanja ☒ seminari i radionice ☒ vježbe ☐ on line u cijelosti ☐ mješovito e-učenje ☐ terenska nastava		☒ samostalni zadaci ☐ multimedija ☒ laboratorij ☐ mentorski rad ☐ (ostalo upisati)																								
Obveze studenata	<ul style="list-style-type: none"> Nazočnost na predavanjima i auditornim vježbama u iznosu od najmanje 70% predviđene satnice (za izvanredne studente obveza je 50% nazočnosti). Izrada dva seminarska rada. 																										
Praćenje rada studenata (<i>upisati udio u ECTS bodovima za svaku aktivnost tako da ukupni broj ECTS bodova odgovara bodovnoj vrijednosti predmeta</i>):	Pohađanje nastave	1,5	Istraživanje	0,5	Praktični rad	0,5																					
	Eksperimentalni rad	/	Referat	/	Samostalno učenje	1																					
	Esej	/	Seminarski rad	2	(Ostalo upisati)	/																					
	Kolokviji	/	Usmeni ispit	0,5	(Ostalo upisati)	/																					
	Pismeni ispit	/	Projekt	/	(Ostalo upisati)	/																					
Ocjenjivanje i vrjednovanje rada studenata tijekom nastave i na završnom ispitu	<p style="text-align: center;">KONTINUIRANA PROCJENA</p> <table border="0" style="width: 100%;"> <tr> <td style="width: 60%;">Pokazatelji kontinuirane provjere</td> <td style="width: 20%;">Uspješnost</td> <td style="width: 20%;">Udjel u ocjeni</td> </tr> <tr> <td></td> <td style="text-align: center;">Ai (%)</td> <td style="text-align: center;">ki (%)</td> </tr> <tr> <td><i>Nazočnost i aktivnost na nastavi</i></td> <td style="text-align: center;">70 – 100</td> <td style="text-align: center;">60</td> </tr> <tr> <td><i>Nazočnost i aktivnosti na seminarskom radu</i></td> <td style="text-align: center;">70 – 100</td> <td style="text-align: center;">40</td> </tr> </table> <p style="text-align: center;">ZAVRŠNA PROCJENA</p> <table border="0" style="width: 100%;"> <tr> <td style="width: 60%;">Pokazatelji provjere - završni ispit (prvi i drugi ispitni termin)</td> <td style="width: 20%;">Uspješnost</td> <td style="width: 20%;">Udjel u ocjeni</td> </tr> <tr> <td></td> <td style="text-align: center;">Ai (%)</td> <td style="text-align: center;">ki (%)</td> </tr> <tr> <td><i>Seminarski rad br. 1 (pisani)</i></td> <td style="text-align: center;">50 - 100</td> <td style="text-align: center;">30</td> </tr> </table>						Pokazatelji kontinuirane provjere	Uspješnost	Udjel u ocjeni		Ai (%)	ki (%)	<i>Nazočnost i aktivnost na nastavi</i>	70 – 100	60	<i>Nazočnost i aktivnosti na seminarskom radu</i>	70 – 100	40	Pokazatelji provjere - završni ispit (prvi i drugi ispitni termin)	Uspješnost	Udjel u ocjeni		Ai (%)	ki (%)	<i>Seminarski rad br. 1 (pisani)</i>	50 - 100	30
Pokazatelji kontinuirane provjere	Uspješnost	Udjel u ocjeni																									
	Ai (%)	ki (%)																									
<i>Nazočnost i aktivnost na nastavi</i>	70 – 100	60																									
<i>Nazočnost i aktivnosti na seminarskom radu</i>	70 – 100	40																									
Pokazatelji provjere - završni ispit (prvi i drugi ispitni termin)	Uspješnost	Udjel u ocjeni																									
	Ai (%)	ki (%)																									
<i>Seminarski rad br. 1 (pisani)</i>	50 - 100	30																									

	<i>Seminarski rad br. 2 (pisani)</i>	50 - 100	30
	<i>Teorijski ispit (usmeni)</i>	50 - 100	30
	<i>Nazočnost i aktivnost na nastavi (pred.+vjež.+sem.)</i>	70 – 100	10
	Pokazatelji provjere - popravni ispit (treći i četvrti ispitni termin)	Uspješnost A _i (%)	Udjel u ocjeni k _i (%)
	<i>Seminarski rad br. 1 (pisani)</i>	50 - 100	30
	<i>Seminarski rad br. 2 (pisani)</i>	50 - 100	30
	<i>Teorijski ispit (usmeni)</i>	50 - 100	30
	<i>Nazočnost i aktivnost na nastavi (pred.+vjež.+sem.)</i>	70 – 100	10
	Ocjena (u postotcima) formira se temeljem svih pokazatelja koji opisuju razinu studentskih aktivnosti prema relaciji:		
	$Ocjena (\%) = \sum_{i=1}^N k_i A_i$		
<i>k_i</i> - težinski koeficijent za pojedinu aktivnost, <i>A_i</i> - postotni uspjeh postignut za pojedinu aktivnost. <i>N</i> - ukupan broj aktivnosti.			
ODNOS POLUČENOG USPJEHA I PRIPADNE OCJENE			
Postotak	Kriterij	Ocjena	
od 50% do 62%	zadovoljava minimalne kriterije	dovoljan (2)	
od 63% do 74%	prosječan uspjeh s primjetnim nedostatcima	dobar (3)	
od 75% do 87%	iznadprosječan uspjeh s ponekom greškom	vrlo dobar (4)	
od 88% do 100%	izniman uspjeh	izvrstan (5)	
Obvezna literatura (dostupna u knjižnici i putem ostalih medija)	Naslov	Broj primjeraka u knjižnici	Dostupnost putem ostalih medija
	Jankoski, Z, Nastavni materijali – predavanja, Sveučilišni odjela za stručne studije, Sveučilište u Splitu		Moodle sustav
	Strelec i suradnici: "Plinarski priručnik", 7. izdanje, Energetika marketing, Zagreb, 2014.	1	
	HSUP-P 600, Tehnička pravila za projektiranje, izvođenje, uporabu i održavanje plinskih instalacija, 2. izdanje, Hrvatska stručna udruga za plin, Zagreb, 2016.	1	
Dopunska literatura	1. Šunić, M., Dujmović, N.: "Plin i plinska tehnika I. i II.", Tehnička knjiga, Zagreb, 1981., 1983. 2. Skupina autora: "Osnove tehnike ukapljenog naftnog plina", Energetika marketing d.o.o., Zagreb, 2007. 3. Skupina autora: "Osnove tehnike instalacija vode i plina", Energetika marketing d.o.o., Zagreb, 2012. 4. Skupina autora: "Podsjetnik za izvođenje plinskih instalacija", Energetika marketing d.o.o., Zagreb, 2006. 5. Muštović, F.: "Pogon motornih vozila na autoplin", Kigen d.o.o., Zagreb, 2010. 6. Šunić, M.: "Efikasnost hlađenja plinom", Energetika marketing d.o.o., Zagreb, 1998.		
Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje utvrđenih ishoda učenja	- Evidencija pohađanja nastave i uspješnosti izvršenja ostalih obveza studenata (nastavnik). - Ažuriranje detaljnih izvedbenih planova nastave - DIP (nastavnik). - Nadzor izvođenja nastave (zamjenik pročelnika Odjela za nastavu, pročelnici odsjeka).		

	<ul style="list-style-type: none"> - Kontinuirana provjera kvalitete svih parametara nastavnog procesa u skladu s Akcijskim planovima (pomoćnik pročelnika Odjela za kvalitetu). - Semestralno provođenje studentske ankete sukladno „Pravilniku o postupku studentskog vrednovanja nastavnog rada na sveučilištu u Splitu“ (UNIST, Centar za unaprjeđenje kvalitete).
Ostalo (prema mišljenju predlagatelja)	DIP-ovi predmeta nalaze se unutar sustava za podršku nastavi (MOODLE) i dostupni su studentima i nastavnicima Odjela. Skraćeni izvedbeni programi - IP (hrvatska i engleska inačica) su u cilju javnosti informiranja izravno dostupni na web stranicama Odjela.